

**8. Hittanár-nevelőtanár (sajátos felekezeti megnevezés: református vallás- és nevelőtanár)
egyszakos osztatlan képzés református hittanoktató (katechéta) szakképzettségre és tanítói vagy
egyéb tanári oklevélre építve (levelező munkarend)**

MINTATANTERV

Képzési idő: 2 félév

Összegejtendő kreditek száma: 60

Szakfelelős: Prof. Dr. Németh Dávid tanszékvezető, egyetemi tanár

Tantárgy	Tárgykód	Előfeltétel	Félévek	
			Kontaktóraszám/követelmény/kredit	
			1.	2.
BIBLIAI SÁV: 18 kredit				
Vallástörténet 1	BTHBW52	----	10/k/2	
Vallástörténet 2	BTHBW53	BTHBW52		10/k/2
Ószöv. írásmagyarázat 3	ÓSZBW18	-----	10/k/2	
Ószöv. írásmagyarázat 4	ÓSZBW19	ÓSZBW18		10/gy/2
Újszöv. írásmagyarázat 3	ÚSZBW38	-----	10/k/2	
Újszöv. írásmagyarázat 4	ÚSZBW39	ÚSZBW38		10/gy/2
Bibliai teológia 1 (Ósz.)	BTHBW56	----	10/k/3	
Bibliai teológia 3 (Úsz)	BTHBW58	----	10/k/3	
RENDSZERES SÁV: 16 kredit				
Dogmatörténet	DOERW14	----	10/k/2	
Dogmatika 1	DOERW16	----	10/k/3	
Dogmatika 2	DOERW17	DOERW16		10/k/3
Filozófiatörténet 1	FILRW31	-----	5/k/1	
Filozófiatörténet 2	FILRW32	FILRV31		10/k/2
Egyetemes egyháztörténet 2	ETRRW51	----	10/k/2	
Egyetemes egyháztörténet 4	ETRRW53	ETRRW51		10/k/3
A TANÁRI FELKÉSZÍTÉS ISMERETKÖREI: 2 kredit				
Személyiség normál és eltérő alakulása (A személyiség fejlődése és fejlesztése)	VPPGW125	----	10/k/2	
DIFFERENCIÁLT SZAKMAI ISMERETEK (8 KREDIT ÉRTÉKBEN KÖTELEZŐ)				
I.				
Alternatív/innovatív iskolák	VPPGW111	----		(10/gy/2)
Hátrányos helyzetű tanulók az iskolában	VPPGW112	-----		10/gy/2
II.				
Sajátos nevelési igényű gyermekek oktatása-nevelése	VPPGW113	----		(10/gy/2)
Deviáns fiatalok az oktatásban	VPPGW114	-----		10/gy/2
III.				
Kollégiumi nevelés	VPPGW710	----		10/gy/2
Valláspedagógia	VPPGW63	-----		10/k/2
Valláslélektan	VPPGW116	----	(10/k/2)	
SZAKMÓDSZERTANI MODUL (6 KREDIT)				
Vallásdidaktika I. (szakmódszertan)	VPPGW46	-----	10/k/2	
Vallásdidaktika II. (szakmódszertan)	VPPGW47	-----	10/gy/2	
Szakmódszertani szeminárium (Tanítási és tanulási folyamatok elemzése)	VPPGW128	-----		10/gy/2
SZAKDOLGOZATI MODUL (5 kredit)				
Szakedolgozat 1	SPCSW01	----	5/gy/5	
SZAKISMERETI SZIGORLATOK (0 KREDIT)				
Rendszeres teológiai szigorlat (dogmatika, dogmatörténet, filozófiatörténet)	DOERW01	DOERW14 DOERW17 FILRW32		-/sz/0
Biblikus szigorlat 1 (ószöv.	BTHBW02	ÓSZBW19		-/sz/0

írásmagy., ószöv. bibliai teol.)		BTHBW56		
Biblikus szigorlat 2 (újszöv. írásmagy., újszöv. bibliai teol.)	BTHBW03	ÚSZBW39 BTHBW58		-/sz/0
TANÍTÁSI GYAKORLAT ÉS PORTFÓLIÓ (3 KREDIT)				
Gyakorló iskolai gyakorlat (felső tagozat és középiskola)	VPPGW60	----		10/gy/2
Vizsgatanítás	VPPGW119	----		--/a/0
Gyakorlatkísérő szeminárium	VPPGW127	----		5/gy/1
PORTFÓLIÓ (2 KREDIT)				
Portfólió szeminárium	VPPGW121	----	5/gy/0	
Tanári portfólió	VPPGW90	----		-/a/2
A képzés kreditkövetelménye: 60			31	29
Kontaktórák összesen: 300			125	125

Idegennyelv-ismeretre vonatkozó követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez az Európai Unió és az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) hivatalos nyelveiből legalább egy, államilag elismert középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

TANTÁRGYLEÍRÁSOK

Bibliai sáv

HT BTHBW52 – VALLÁSTÖRTÉNET 1				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Zsengellér József Gyula	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a vallástörténet alapfogalmait, módszereit, eredményeit; a vallástörténet és a teológia összefüggéseit, a vallásfenomenológia és vallástörténet alapfogalmait, valamint a legfontosabb bibliai és ókori vallásokat.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
A vallástörténet mint tudomány kialakulása, helye és jelentősége a teológiai tanulmányok között. Mi a vallás? Elméletek a vallás eredetéről. Vallásos alapfogalmak és életjelenségek: manaizmus, fétisizmus, animizmus, totemizmus, tabu, mágia, a természeti jelenségek istenítése. Az istenfogalom fejlődésének főbb állomásai, a szent fogalma; Az Ószövetség korának vallásai: sumér, asszír-babiloni, kánaáni, egyiptomi, perzsa; Az Újszövetség korának vallásai: antik mitológia, görög-római ősvallások, hellenisztikus misztériumkultuszok, gnoszticizmus.				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Az ajánlott irodalomból egy szabadon választott és az oktatóval egyeztetett könyv feldolgozása és részletes ismertetése házi dolgozat (max. 10.000 karakter) formájában.				
Kötelező irodalom:				
▪ Herczeg Pál, <i>Vallástörténet</i>. Budapest, 1991 (és későbbi kiadások) ▪ Hahn István, <i>Istenek és népek</i>. Budapest, 1968 (átdolgozott kiadás: 1980) ▪ Órai jegyzetek, kiosztmányok				
Ajánlott irodalom:				
▪ M. Eliade, <i>Vallási hiedelmek és eszmék története I-II-III</i>. Budapest: Osiris Kiadó, 1995-98. (egy kötetben: 2006) ▪ J. Frazer, <i>Az aranyág</i>. Budapest: Osiris ▪ Kákossy L., <i>Ré fiai</i>. Budapest, 1990. ▪ Kerényi K., <i>Görög mitológia</i>. Budapest: Gondolat Kiadó, 1977. (és egyéb magyar nyelven megjelent művek „Görög mitológia” címmel) ▪ T. Köves-Zulauf, <i>Bevezetés a római vallás és monda történetébe</i>. Budapest, 1995. ▪ G. van der Leeuw, <i>A vallás fenomenológiája</i>. Budapest: Osiris Kiadó, 2001. ▪ R. Otto, <i>A Szent</i>. Budapest: Osiris Kiadó, 1997. ▪ J. Ries (szerk.), <i>A szent antropológiája</i>. A Homo religiosus eredete és problémája. Budapest: Typotex Kiadó, 2003. ▪ Voigt V., <i>A vallási élmény története. Bevezetés a vallástudományba</i>. Budapest: Timp Kiadó, 2004. ▪ Uő, <i>A vallás megnyilvánulásai. Bevezetés a vallástudományba</i>. Budapest: Timp Kiadó, 2006.				

HT BTHBW53 – VALLÁSTÖRTÉNET 2				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Zsengellér József Gyula	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: BTHBW52	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A ókori közel-keleti vallásoknak és az újszövetségi kor konkurens vallásainak megismerését követően a hallgatók betekintést nyerhetnek abba, hogy Izrael és az első keresztyének vallásossága hogyan tagozódik ebbe a rendszerbe.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Az ószövetségi vallás fejlődése és nagy témái: a kultusz, a szertartások, a papság, a próféták és az ünnepek Az első keresztyének vallása: mítosz és történelem; az első keresztyének etikája; az első keresztyének rituális nyelve; a keresztyénség mint önálló vallási jelrendszer; az őskeresztyénség krízisei				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Az órákon elhangzottak követése a kiadott szakirodalom alapján				
Kötelező irodalom:				
- Karasszon, <i>Az óizraeli vallás</i>. Budapest, 1994. G. Theissen, <i>Az első keresztyének vallása</i>, Budapest, 2001.				
Ajánlott irodalom:				
M. Eliade, <i>Vallási hiedelmek és eszmék története</i> I. köt. Budapest, 1994. - Xeravits Géza, <i>Tanulmányok az ókori Izrael kultuszáról</i>. Pápa, 2004. R. Albertz, <i>Religionsgeschichte Israels in alttestamentlicher Zeit, Bd.1: Von den Anfängen bis zum Ende der Königszeit, Bd.2: Vom Exil bis zu den Makkabäern, Grundrisse zum Alten Testament. ATD-Ergänzungsreihe 8/1+2</i>, Göttingen 1992.				

HT ÓSZBW18 – ÓSZÖVETSÉGI ÍRÁSMAGYARÁZAT 3				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Karasszon István	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A könyv egészének, és kiválasztott részeinek megismerése. Az eredeti nyelv vizsgálatánál a figyelem felhívása az általános nyelvészeti jellegzetességekre. Vallástörténeti kitekintéssel a könyv teológiai mondanivalójának elemzése.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
Hermeneutikai, módszertani és gyakorlati segítség választott textusok megértéséhez. A stúdium részét képezi a kijelölt fejezetek olvasása, fordítása, nyelvi jelenségeinek, görög szóanyagának ismerete és exegézise protestáns teológus szakon.				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
▪ A félév elején kerül kiadásra.				

HT ÓSZBW19 – ÓSZÖVETSÉGI ÍRÁSMAGYARÁZAT 4				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Karasszon István	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: ÓSZBW18	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja: A könyv egészének, és kiválasztott részeinek megismerése. Az eredeti nyelv vizsgálatánál a figyelem felhívása az általános nyelvészeti jellegzetességekre. Vallástörténeti kitekintéssel a könyv teológiai mondanivalójának elemzése.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák: Hermeneutikai, módszertani és gyakorlati segítség választott textusok megértéséhez. A stúdium részét képezi a kijelölt fejezetek olvasása, fordítása, nyelvi jelenségeinek, görög szóanyagának ismerete és exegézise protestáns teológus szakon.				
Kötelező irodalom: ▪ A félév elején kerül kiadásra.				

HT ÚSZBW38 – ÚJSZÖVETSÉGI ÍRÁSMAGYARÁZAT 3				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Balla Péter	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere: Szóbeli vizsga
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
Az újszövetségi exegézishez a képesség elsajátítása, elmélyítése. Az írásmagyarázat feladata a szöveg eredeti nyelven való olvasása, fordítása és magyarázata, a szöveg nyelvtani anyagának és szókincsének elsajátítása – kortörténeti és bevezetéstani stúdiumok segítségével –, valamint az egyes hermeneutikai kérdések tisztázása. A görög nyelvhez kapcsolódó feladatok csak a protestáns teológus szakon teljesítendő, a vallástanár szakon magyar nyelvre épül a magyarázat. Az előadásokon a görög szövegek magyar fordítással együtt kerülnek elemzésre, ezért együtt hallgathatják a teológus szakos és a vallástanár szakos hallgatók.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
Hermeneutikai, módszertani és gyakorlati segítség választott textusok megértéséhez. A stúdium részét képezi a kijelölt fejezetek görög nyelven olvasása, fordítása, nyelvi jelenségeinek, görög szóanyagának ismerete és exegézise protestáns teológus szakon. Vallástanár szakon csak az exegézis elvárt, de az előadások alapján tudni kell az eredeti szöveg többletének főbb pontjait.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Az újszövetségi írásmagyarázat elvei, módszerei és példái című tankönyvből Az újszövetségi írásmagyarázat módszerei alfejezet (49-89. old.) Házi dolgozat				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
▪ Bolyki János: <i>Az újszövetségi írásmagyarázat elvei, módszerei és példái</i> . Budapest: Kálvin Kiadó, 1998.				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
▪ Kommentárok magyar és idegen nyelven				

HT ÚSZBW39 - ÚJSZÖVETSÉGI ÍRÁSMAGYARÁZAT 4				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Balla Péter	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: ÚSZBW38	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere: Házi dolgozat
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
Az újszövetségi exegézishez a képesség elsajátítása, elmélyítése. Az írásmagyarázat feladata a szöveg eredeti nyelven való olvasása, fordítása és magyarázata (az eredeti szöveg ismerete, olvasása és fordítása csak a lelkész és a teológus szakon elvárás, hittanoktató és vallástanár szakon nem), a szöveg nyelvtani anyagának és szókincsének elsajátítása – kortörténeti és bevezetéstani stúdiumok segítségével –, valamint az egyes hermeneutikai kérdések tisztázása.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Hermeneutikai, módszertani és gyakorlati segítség választott textusok megértéséhez. A stúdium részét képezi a kijelölt fejezetek görög nyelven olvasása, fordítása, nyelvi jelenségeinek, görög szóanyagának ismerete és exegézise lelkész szakon. Vallástanár szakon csak az exegézis elvárt, de az előadások alapján tudni kell az eredeti szöveg többletének főbb pontjait. Exegézis: MRE hit- és erkölcsan kerettanterve (9-12/13. évfolyam) újszövetségi kiegészítő moduljának (Jézus példázatai) feldolgozása				
Évközi tanulmányi követelmények:				
▪ Házi dolgozat				
Kötelező irodalom:				
▪ Bolyki János: <i>Az újszövetségi írásmagyarázat elvei, módszerei és példái</i> . Budapest: Kálvin Kiadó, 1998. ▪ Kozma Zsolt: <i>Jézus Krisztus példázatai</i> . H.n., 2002. ▪ Kommentárok magyar és idegen nyelven ▪ A Magyarországi Református Egyház hit- és erkölcsan kerettanterve (9-12/13. évfolyam) http://rpi.reformatus.hu/hatteranyagok/Kerettanterv_9-12_13_2012.pdf ▪ Tanári segédletek és digitális könyvek http://rpi.reformatus.hu/content/k%C3%B6z%C3%A9piskola http://rpi.reformatus.hu/let%C3%B6lthet%C5%91-digit%C3%A1lis-form%C3%A1tum%C3%BA-tank%C3%B6nyvek http://rpi.reformatus.hu/tan%C3%A1ri-seg%C3%A9dletek-%C3%A9s-egy%C3%A9b-digit%C3%A1lis-anyagok				
Ajánlott irodalom:				
▪ További kommentárok magyar és idegen nyelven				

HT BTHBW56 – BIBLIAI TEOLÓGIA 1 (ÓSZ.)				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Zsengellér József Gyula	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
a) egyrészt, hogy bemutassa a tudományág kialakulását, történetét, hogy eligazítást adjon az Ószövetség különböző teológiai megközelítéseiről, azok lehetőségeiről és korlátairól; b) másrészt, a kiadott szakirodalom alapján átfogó képet nyújtson az Ószövetség különböző teológiai gondolatairól, illetve az azok között fennálló kapcsolatrendszerről;				

c) harmadrészt, hogy egy-egy adott teológiai témát részletesen bemutasson
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:
5. Bevezetés, a tudományág története, bibliai teológiai típusok, legjelentősebb művek
6. Egyes korszakok és bibliai könyvek teológiája
7. Egyes teológiai gondolatok és változásai az Ószövetségben
8. Posztbiblikus (intertestamentális) teológiai fejlődések
Évközi tanulmányi követelmények:
1. Zárthelyi dolgozat: Von Rad I. (30%)
2. Zárthelyi dolgozat: Von Rad II. (30%)
Kötelező irodalom:
▪ G. von Rad (2000, 2001): <i>Az Ószövetség teológiája I-II</i> . Osiris Kiadó, Budapest.
Ajánlott irodalom:
▪ Tóth Kálmán (1979): <i>Ószövetségi biblikai teológia</i> (jegyzet). Budapest.; H. W. Wolff (2001): <i>Az Ószövetség antropológiája</i>. Harmat-PRTA, Budapest. ▪ W. Bruegemann (1997): <i>Theology of the Old Testament: Testimony, Dispute, Advocacy</i>. Fortress Press, Minneapolis. ▪ R. Albertz (1992): <i>Religionsgeschichte Israels</i>. Vandenhoeck & Ruprecht / uő. (1994): <i>A History of Israelite Religion in the Old Testament</i>. Westminster John Knox Press, Louisville, Kentucky. ▪ James Barr: <i>The Concept of Biblical Theology. An Old Testament Perspective</i>, London, 1999 ▪ Brevard S. Childs: <i>Old Testament Theology in a Canonical Context</i>, London, 1985 ▪ Brevard S. Childs: <i>Biblical Theology of the Old and New Testaments</i>, London, 1992 ▪ Hartmut Gese: <i>Zur biblischen Theologie</i>, München, 1977 ▪ W. Eichrodt (1933-39): <i>Theologie des Alten Testaments I-III</i>. Klotz Verlag, Stuttgart / <i>Old Testament Theology I-II</i>. Louisville, Kentucky. ▪ W. H. Schmidt (1987⁶), <i>Alttestamentlicher Glaube in seiner Geschichte</i>. Neukirchener Verlag, Neukirchen-Vluyn. ▪ Ajánljuk továbbá az ószövetségi bibliai teológia kiterjedt irodalmából többek között C. Westermann, H. D. Preuß, W. Zimmerli, A. H. J. Gunneweg, O. Kaiser, W. Brueggemann, E. S. Gerstenberger, R. Rendtorff, G. Fohrer, G. von Rad, M. Noth, A. Alt, F. Crüsemann és mások német és angol nyelven megtalálható műveit.

HT BTHBW58 – BIBLIAI TEOLÓGIA 3 (ÚSZ.)				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Zsengeller József Gyula	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A bibliai teológiai tanulmányok feladata, hogy a hallgatók elsajátítsák az egyes újszövetségi iratok, iratcsoportok és szerzők teológiájának jellegzetességeit és főbb hangsúlyait. A tantárgy előadásain tematikusan tárgyaljuk az Újszövetség legfontosabb teológiai tanításait. Az első félév tárgya a szinoptikus hagyományanyag, valamint az ősgyülekezet története és tanítása (szinoptikus evangéliumok + ApCsel).				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
13. A bibliai teológia története és mai kérdései				
14. Keresztelő János				
15. Jézus Krisztus személye, a történeti Jézus kérdése				
16. A szinoptikus hagyományanyag, az egyes könyvek jellegzetességei				
17. Jézus Krisztus ígehirdetése				
18. Jézus Krisztus etikája				
19. Jézus Krisztus tettei				
20. Jézus Krisztus méltóságjelzői				
21. Jézus Krisztus passiója és a feltámadás				

22. Az ősgyülekezet és Jakab teológiája
23. Az apostoli zsinat
24. Összefoglalás, lezárás, kérdések
Évközi tanulmányi követelmények:
A hallgatók kollokviumban adnak számot a tananyag elsajátításáról. A kollokvium anyaga Herczeg Pál jegyzete (<i>Az Úsz teológiájának vázlata</i>), valamint az órán elhangzó előadások.
Kötelező irodalom:
▪ Bolyki János, <i>Újszövetségi etika</i>. Budapest: Kálvin Kiadó, 1998. ▪ R. Bultmann, <i>Az Újszövetség teológiája</i>. Budapest: Osiris Kiadó, 1998. ▪ Herczeg Pál, <i>Az Újszövetség teológiájának vázlata</i>. Budapest: KRE, 2004. ▪ L. Goppelt, <i>Az Újszövetség teológiája</i>. Budapest, 1992. ▪ E. Schweitzer, <i>Teológiai bevezetés az Újszövetségbe</i>. Budapest: Kálvin Kiadó, 2004
Ajánlott irodalom:
▪ Balla Péter: <i>Az újszövetségi teológiát ért kihívások: Kísérlet a tudományág igazolására</i>. Budapest: KIA, 2008. ▪ <i>Biblikus teológiai szótár</i>. Szent István Társulat, 2009. ▪ B. S. Childs, <i>Biblical Theology of the Old and New Testaments</i>. London: SCM, 1992. ▪ Uő., <i>The New Testament as Canon</i>. Philadelphia: Fortress, 1984. ▪ J. Gnifka, <i>Az Újszövetség teológiája</i>. Budapest: SZIT, 2007. ▪ Herczeg Pál, <i>Krisztusról és az egyházzól szölok</i>. Budapest: Kálvin Kiadó, 2006. ▪ S. B. Marrow, „Biblical Theology” in <i>New Catholic Encyclopedia</i>, Vol. 2., J. Heraty, 1967. 545-550. o. ▪ H. G. Reventlow, „Theology (Biblical), History of” in <i>Anchor’s Bible Dictionary</i>, Vol. 6., Doubleday, 1992. 483-505. o. ▪ K. Stendahl, „Biblical Theology, Contemporary” in <i>Interpreter’s Dictionary of the Bible</i>, Vol. 1., Abingdon, 1962. 418-432. o. ▪ P. Stuhlmacher, <i>Biblische Theologie des NTs</i>. Göttingen, 1992/1999. ▪ Székely János, <i>Az Újszövetség teológiája</i>. Budapest: Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, 2003.

HT DOERW14 - DOGMATÖRTÉNET				
Tantárgy felelőse: Prof. Em. Dr. Szűcs Ferenc	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere: Szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A dogmatörténet átfogó megismertetése a hallgatókkal. Az előadások során a hallgatók megismerkednek a dogmák kialakulását befolyásoló filozófiai és történeti háttérrel, a nagy hitvitákkal, a különböző teológiai irányzatok jellegzetességeivel és problémáival.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Tematika:				
13. A hitvallás, a tan és a hagyományozódás problémája az ősegyházban. A neoplatonizmus. Az apostoli atyák, apologéták. (T. Lane, 8-16,18-21; McGrath 29-39; Osterhaven 31-35.)				
14. Keleti és nyugati korai egyházatyák. Trinitástani és krisztológia viták. Eretnekségek és egyetemes zsinatok (T. Lane 16-18, 21-28, 29-33, 38-40; McGrath 39-42, 231-327, 257-266; Osterhaven 66-75; Hitvallásaink c. könyv függeléke).				
15. Augustinus (T. Lane 45-50; McGrath 42-44, 237-240, 347-348, 378-379; Osterhaven 91-96)				
16. A keleti hagyomány és képvita (T. Lane 60-76)				
17. ZH (A fentiek + Kálvin 1-151 o.)				
18. A középkori teológia (T. Lane 91-98, 108-113; McGrath 46-54, 59-68, 132-135)				
19. A reformáció teológiai irányai (T. Lane 130-145, 148-158; McGrath 69-79, Osterhaven 136-140)				
20. A protestáns ortodoxia (T. Lane 158-161; McGrath 80-83, 349-351; Osterhaven 103-107).				
21. A felvilágosodás és a teológia (T. Lane 192-201; McGrath 94-104)				
22. A neo-ortodoxia és belső vitái (T. Lane 215-227; McGrath 104-105).				
23. Néhány XX. századi teológiai irányzat (T. Lane 230-244; McGrath 105-117).				
24. Második ZH. (A fentiek + Kálvin 152-304)				
Évközi tanulmányi követelmények:				
2 zárthelyi dolgozat keretében számadás az átvett anyagról				
Kötelező irodalom:				
▪ T. Lane: <i>A keresztyén gondolkozás rövid története</i>, Budapest, 2001. ▪ A. E. McGrath, <i>Bevezetés a keresztyén teológiában</i>, Budapest, 1995 ▪ M. E. Osterhaven: <i>Az egyház hite. Történelmi fejlődés ref. szempontból</i>, Budapest, 1995 ▪ Kálvin János: <i>Tanítás a keresztyén vallásra</i>, Budapest, 1986				
Ajánlott irodalom:				
▪ Adolf von Harnack, <i>Dogmatörténet</i>, Szentendre, 1998. ▪ Bernhard Lohse, <i>A short History of Christian Doctrine</i>, Philadelphia, 1985. ▪ J.N.D. Kelly: <i>Early Christian Doctrines</i>, New York, 1958. ▪ Karlmann Beyschlag, <i>Grundniss der Dogmengeschichte I-III</i>, Darmstadt, 1982. ▪ Vanyó László, <i>Bevezetés az ókeresztyén kor dogmatörténetébe</i>, Budapest, 1998 ▪ Juraj Pavic – Tomislav Zdenko Tensek, <i>Patrológia</i>, 1997				

HT DOERW16 - DOGMATIKA 1				
Tantárgy felelőse: Dr. Békési Sándor	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A klasszikus reformátori dogmatika felépítését figyelembe véve tárgyalja a teológia rendszerét. Módszerében segítségére van mind az írásmagyarázat, mind a filozófia. Rendszerzi a bibliai stúdiumok kutatásainak eredményeit. Alapvető eligazítást ad az egyház tanítása tekintetében, s egyúttal a bibliai könyvek tapasztalatai alapján képed ad az Isten, ember, világ összefüggéseiről, egyszóval a református keresztyén világképről.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
6. Az Istenről szóló tan. Tulajdonságok, transzcendencia és immanencia, metafizika				
7. A trinitástan. Bibliai alapok és dogmatörténeti kérdések, mai problémák				
8. A teremtő és gondviselő Isten				
9. A láthatatlan világ és az ember				
10. Jézus Krisztus személye				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Referátum				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
▪ Barth Károly: Kis dogmatika. Budapest, é.n. ▪ Jan Milich Lochman: Az Apostoli Hitvallás. Budapest, 1995. ▪ Sebestyén Jenő: Református dogmatika. Gödöllő, 1994. ▪ Alister McGrath: Bevezetés a keresztyén teológiába. Budapest, 1995. ▪ Török István: Dogmatika. Amsterdam, 1985. ▪ Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret. Budapest, 1995				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
▪ M. Eugene Osterhaven: Az egyház hite. Budapest, 1995. ▪ Otto Weber: Grundlagen der Dogmatik. 1-2. Band. Berlin, 1969. ▪ Paul Tillich: Rendszeres teológia. Budapest, 1996. ▪ Millard J. Erickson: Christian Theology. Grand Rapids, 1994.				

HT DOERW17 - DOGMATIKA 2				
Tantárgy felelőse: Dr. Békési Sándor	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: DOERW16	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A klasszikus reformátori dogmatika felépítését figyelembe véve tárgyalja a teológia rendszerét. Módszerében segítségére van mind az írásmagyarázat, mind a filozófia. Rendszerzi a bibliai stúdiumok kutatásainak eredményeit. Alapvető eligazítást ad az egyház tanítása tekintetében, s egyúttal a bibliai könyvek tapasztalatai alapján képed ad az Isten, ember, világ összefüggéseiről, egyszóval a református keresztyén világképről.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
12. Szótériológia. Krisztus váltságműve értünk.				
13. Az engedelmesség, szenvedés kereszt				
14. A pokolra szállás, a feltámasztás, a mennybemenetel				
15. Az ordo salutis, predestináció, vocatio, megigazulás és megszentelődés				
16. Megtérés, újjászületés				

17. A Szentlélek személye és munkája
18. Az egyház, krisztológiai alapja, látható és láthatatlan egyház, ismertető jegyei, szervezete és kormányzása
19. A kulcsok hatalma, a tan-és egyházfegyelem
20. Az egyház szolgálói, a kálvini négyes rend
21. A sakramentumok: keresztség és úrvacsoratanok
22. Eszkhatológia
Évközi tanulmányi követelmények:
Referátum
Kötelező irodalom:
- Barth Károly: Kis dogmatika. Budapest, é.n. - Jan Milich Lochman: Az Apostoli Hitvallás. Budapest, 1995. - Sebestyén Jenő: Református dogmatika. Gödöllő, 1994. - Alister McGrath: Bevezetés a keresztyén teológiába. Budapest, 1995. - Török István: Dogmatika. Amsterdam, 1985. - Szücs Ferenc: Hitvallásismeret. Budapest, 1995.
Ajánlott irodalom:
- Paul Tillich: Rendszeres teológia. Budapest, 1996. - Otto Weber: Grundlagen der Dogmatik. 1-2. Berlin, 1962. - John Macquarrie: Principles of Christian Theology. New York, 1977. - Millard J. Erickson: Christian Theology. Grand Rapids, 1994. - Gerhard Ebeling: Dogmatik des christlichen Glaubens. II-III. Berlin, 1966. - Szathmáry-Török-Kocsis: Eszkhatológia. Budapest, 2001. - Oscar Cullmann: Az Újszövetség krisztológiája. Budapest, 1990. - Louis Berkhof: Keresztyén dogmatika. H. és é.n.

HT FILRW31 – FILOZÓFIATÖRTÉNET 1				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Pethő Sándor	Féléves óraszám: L: 5	Kredit: 1	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A kurzus célja bevezetésszerűen megismertetni a hallgatókat késő ókori és középkori filozófia legfontosabb irányzataival, fogalmaival, előkészíteni a modern filozófia, valamint az egyes filozófiai részterületekkel (pl. vallásfilozófia, metafizika, logika) foglalkozó kurzusokat.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
9. Platón 10. Arisztotelész 11. Sztoa 12. Újplatonizmus-Augustinus 13. Anselmus 14. Abaelardus 15. Aquinói Tamás 16. Descartes				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
- Platón, <i>Allam</i>, V. könyv 474d – 480a; VII. könyv 505a-519c, in: <i>Platón összes művei</i>, Budapest, Európa, 1984. II. 367-384.o.; 436-464.o. - Platón, „Timaios”, 27 c - 47 e, <i>Platón összes művei</i>, Bp. Európa, 1984. III. kötet 324-348. - Arisztotelész, <i>Nikomakhoszi Etika</i> Bp. 1987.; 1.-2.k. (5-53.o.)				

▪ Arisztotelész: „A lélekről”, II. könyv, in: Arisztotelész, <i>Lélekfiziológiai írások</i> (ford. Steiger K.) Budapest, Akadémiai Kiadó, 2006, 35-64. ▪ Cicero: <i>Az istenek természetéről</i>, Budapest, Helikon, 1985. 57-95. (II. könyv, 1./1-34/88.) ▪ Epiktétosz: „A szabadságról”, in: <i>Sztoikus etikai antológia</i> (szerk. Steiger K.) Bp. 1983. 73-103. ▪ Plótinosz, "A három eredendő valóságról". In: Plótinosz, <i>Az egyről, a szellemről és a lélekről</i>, Bp. 1986. 223-240 (= in: <i>Bevezetés a filozófiába. Szöveggyűjtemény.</i>/szerk. Steiger Kornél/) ▪ Szent Ágoston, <i>Vallomások</i> (ford. Városi István), Budapest, Gondolat, 1982., 10-11. könyv ▪ Anselmus: „Proszlogion”, in: Canterbury-i Szent Anzelm, <i>Filozófiai és teológiai művek</i>. Budapest, Osiris, 2001. 165-204. ▪ Abaelardus, <i>Etika</i> /ford. Turgonyi Zoltán/ MTA Filozófiai Intézet, (Religio könyvek), Budapest 1989 ▪ Aquinói Tamás, <i>A teológia foglalatata</i>. I. rész, 1-3. kérdés; 12. kérdés, in: Aquinói Tamás, <i>Summa theologiae –A teológia foglalatata</i> (ford. Tudós-Takács J.), Budapest, Telosz Kiadó, 1994. ▪ Aquinói Tamás, <i>A világ örökkévalóságáról</i>. Ford. Borbély G., Budapest, Jószyöveg, 1998. ▪ R. Descartes, <i>Elmélkedések az első filozófiáról</i>. Ford. Boros G. (Budapest: Atlantisz, 1994), I-III. könyv: (25-78.o).
Ajánlott irodalom:
▪ Boros Gábor (szerk.) <i>Filozófia</i>, Akadémiai kiadó, 2007. (vonatkozó fejezetek)

HT FILRW32 – FILOZÓFIATÖRTÉNET 2				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Pethő Sándor	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: FILRW31	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere: Szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A kurzus célja bevezetésszerűen megismertetni a hallgatókat középkori és újkori filozófia legfontosabb irányzataival, fogalmaival, és ezzel filozófiatörténeti háttérrel és kontextust adni a rendszeres teológiai ismeretekhez.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
1. Anselmus 2. Abaelardus 3. Aquinói Tamás 4. Descartes 5. Hume 6. Kant 7. Nietzsche 8. Heidegger				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Kötelező irodalom:				
▪ Anselmus: „Proszlogion”, in: Canterbury-i Szent Anzelm, Filozófiai és teológiai művek. Budapest, Osiris, 2001. 165-204. ▪ Abaelardus, <i>Etika</i> /ford. Turgonyi Zoltán/ MTA Filozófiai Intézet, (Religio könyvek), Budapest 1989, 49-71.(I-III. fejt.) ▪ Aquinói Tamás, <i>A teológia foglalatata</i>, I. rész. 1-3. kérdés in: Aquinói Szent Tamás, <i>Summa theologiae –A teológia foglalatata</i>. (ford. Tudós-Takács J.), Budapest, Telosz Kiadó, 1994. (vagy in: Aquinói Szent Tamás: <i>A létezőről és a lényegről</i> /ford. Klima Gyula/, Helikon Kiadó 1990.) ▪ Renée Descartes, <i>Elmélkedések az első filozófiáról</i>. Ford. Boros G. (Budapest: Atlantisz, 1994), I-III. könyv: (25-78.o). ▪ David Hume. Tanulmány az emberi értelemről, Budapest, Nippon, 1996, I. és VII. fejezet. ▪ Immanuel Kant, <i>A tiszta ész kritikája</i> (ford. Kiss János), Budapest, Atlantisz, 2009., „Bevezetés”, 51-72. o.				

- Friedrich Nietzsche, „A nem morálisan felfogott igazságról és hazugságról”, in: M. Heidegger, <i>Bevezetés a metafizikába</i>, Bp. Ikon, 1995. Jegyzetek és szövegek 32-36.o. - Martin Heidegger: Mi a metafizika? in: M. Heidegger, <i>Bevezetés a metafizikába</i>, Jegyzetek és szövegek, 36-42.
Ajánlott irodalom:
Boros Gábor (főszerk.) <i>Filozófia</i>. Budapest, Akadémiai, 2007 (a témákhoz kapcsolódó fejezetek)

HT ETRRW51 – EGYETEMES EGYHÁZTÖRTÉNET 2				
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Horváth Erzsébet	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. Lányi Gábor János	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere: Szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
Vizsgálja hogyan engedelmesskedett az egyház Urának, valamint miképpen hirdette és élte meg hűséggel az általa hirdetett evangéliumot. A korabeli források felhasználásával kutatómunkára és annak kiértékelésére ösztönöz, több oldalról is megvilágítva a korabeli eseményeket.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Az ellenreformációtól 1814-ig 17. A reformáció, és vele szemben álló tanítások 18. Római katolikus restauráció előretörése; Loyola Ignác 19. Tridenti Zsinat 20. Gallikanizmus, és a hugenotta háborúk a vallásszabadságért a XVI. és XVII. században 21. A kálvini reformáció megerősödése Németalföldön, üldözések, szabadságharc, Emdeni Zsinat 1571 és a Dordrehti Zsinat végzéseinek elemzése 22. A harminc éves háború előzményei, harcai, eredményei 23. Német reformátusság megerősödése, anglikanizmus és puritanizmus hatása az egyház és az állam életére, és kapcsolatára, Stuartok, congregacionalisták, independensek; parlamentáris köztársaság 24. A Felvilágosodás és kora – általános jellemzése 25. A felvilágosodás hatása a nevelésre (Pestalozzi) 26. A pietizmus általános jellemzése, kialakulásának okai 27. Pietisták bemutatása: Spener: Pia desideria 28. Francke és a hallei pietizmus 29. Zinzendorf és a herrnhuti testvéreközösség 30. A württembergi és a radikális szeparatista pietisták, pietista írók, énekszerzők 31. Puritanizmus kialakulása, jellemzői, hatása 32. Metodizmus, angol ébredési mozgalom és a külmiszió				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Forráselemzés				
Kötelező irodalom:				
- Bucsay M., Az újkori egyháztörténet II. korszaka, Bp. 1970-71. - Warga L., A keresztyén egyház történelme, Sárospatak, 1906. - Colijn, Jos, Egyháztörténelem. Sárospatak, 1996. K. Heussi, Az egyháztörténet kézikönyve, Bp. 2000. Osiris - Eberhard Gresch, A hugenották története, hite és hatása, Bp. 2008. Kálvin Kiadó - Johannes Wallmann, A pietizmus, Bp. 2000. Kálvin Kiadó				
Ajánlott irodalom:				
- Gergely J., A pápaság története, Bp. 1982. Kossuth - Bangha B., A négyszáz éves Jézustársaság, 1940. - Szabó F., Jezsuiták tegnap és ma, Róma, 1993. - Lovolai Szt. Ignác lelkigyakorlatai. Bp. 1931.				

- Jean Bauberot, Le retour des Nationale Synod in 1618 en 1619 gehouden to Dordrecht. I-II. Leiden, 1860. 1861.
- H. Jedin, A zsinatok története, Ecclesia, Bp. 1998.
- C. de Dalmases, Loyolai Szent Ignác, J T Mo-i Rendtartománya, Bp, 1995.
- Nemesszeghy E. (szerk.), Jezsuiták küldetése, Korda, Kecskemét, 1998.
- D. L. Fleming, Lelkigyakorlatok Szent Ignáccal, JTMR, Bp. 1999.
- Adriányi G., Az egyháztörténet kézikönyve, München, 1975.
- Gergely J., A pápaság története, Bp. 1982. Kossuth
- J. Coccejus, Summa Doctrinae de foedere et testamento Dei, Amsterdam.
- Zoványi J., A coccejanizmus története, Bp. 1890.
- Czakó J., A janzenizmus, Cegléd, 1943.
- Payr Sándor, A pietismus paedagogikája, Pozsony, 1908.
- Finánczy Ernő, Az újkori nevelés története, Könyvértékesítő Vállalat, 1986.
- Borbáth D., Francke, az árvák jótevője, Nagyvárad, é.n.
- Péterfy Sándor, Francke Ágost Hermann, Bp. 1903.
- Erdélyi János, Gróf Zinzendorf Lajos M. élete, Traktátus Sorozat
- Ifj. Dr. Szabó Aladár, A misszionárius gróf, Külmissziói füzetek
- Erdős K., Az angol puritanizmus, Derecen, 1912.
- Ralph Barton Perry, Puritanism and Democracy, New York, 1966.
- O. Piper, Recent Developments in German Protestantism, London, 1934.
- Albert Soboul, A francia forradalom, Bp. 1949.
- Francis Furet, A francia forradalom története, Osiris, Bp. 1996.
- Jean Tulard, Napóleon, Osiris, Bp. 1997.

HT ETRRW53 – EGYETEMES EGYHÁZTÖRTÉNET 4				
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Horváth Erzsébet	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: ETRRW51	
Tantárgy előadója: Dr. Lányi Gábor János	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere: Szóbeli
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
Vizsgálja hogyan engedelmeskedett az egyház Urának, valamint miképpen hirdette és élte meg hűséggel az általa hirdetett evangéliumot. A korabeli források felhasználásával kutatómunkára és annak kiértékelésére ösztönöz, több oldalról is megvilágítva a korabeli eseményeket.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
A legújabb kor története 1814-től napjainkig				
15. Romantikától az I. Világháborúig, a kor jellemző történelmi, gazdasági, politikai, kulturális eseményei				
16. Szent Szövetség és kora				
17. A római katolikus egyház restaurációja, a Kúria politikája I. Vatikáni Zsinat, Bismarck és a Kulturkampf				
18. Teológiai és filozófiai gondolkodók				
19. Ébredések és ennek hatásai, Anglia, Skócia				
20. Német protestánsok a szociális helyzet megoldásáért				
21. A holland reformátusok a XIX-XX. században, egyházszakadás, új egyházak, megújulás				
22. Protestánsok helyzete Nagy-Britanniában, a liberalizmus eredménye				
23. Az egyház és a munkáskérdés Hollandiában, Svájcban és a Skandináv államokban				
24. Hitvalló egyház, és a Barmeni Hitvallás				
25. Törekvések a protestáns unióért, és a zsinat-presbiteri egyházszervezetért				
26. II. Vatikáni Zsinat				
27. Charta Oecumenica				
28. Dominus Jesus elemzése				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				

Forráselemzés
Kötelező irodalom:
▪ Bucsay M., A legújabb kor egyetemes egyháztörténete 1814-től napjainkig, Budapest, 1969. ▪ Csohány J., A legújabb kor egyetemes egyháztörténete, Debrecen, 1974. ▪ J. Colijn, Egyháztörténelem, Sárospatak, 1996. ▪ K. Heussi, Az egyháztörténet kézikönyve, Osiris, Bp. 2000. ▪ Theologiai Szemle, Református Egyház idevonatkozó cikkei
Ajánlott irodalom:
▪ Warga L., A keresztyén egyház történelme, Sárospatak 1906 ▪ Pásztor J., A svájci vallásos szocializmus és hatásai a magyar reformátusok között, Budapest, 1969. ▪ Pásztor J., Dialogusok a református és az orthodox egyházak között, Th. Szemle, XXV. Évf. 1982. ▪ A Schweitzer, Életem és gondolataim, Budapest, 1974. ▪ Bodoky R., Livigstone, Budapest, 1969. ▪ Tamkó B., Egyháztörténeti olvasmányok, Debrecen, 1907. ▪ Szántó Konrád, A katolikus egyház története, Budapest, 1983. ▪ Adriányi G., Az egyháztörténet kézikönyve, München, 1975. ▪ M. Weber, A protestáns etika és a kapitalizmus szelleme, Budapest, 1982. Gondolat. ▪ M. Weber, Gazdaság és társadalom, Budapest, 1967. ▪ M. Weber, Gazdaságtörténet, Budapest, 1979. ▪ J. Hubert, A Zsinatok története, Ecclesia, Bp. 1998. ▪ Diós I., A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai, Szent István Társulat, Bp. 2000. ▪ Nemeshegyi P., Mit mond nekünk a II. Vatikáni Zsinat? Korda, Kecskemét, 1996. ▪ Ladányi S., Abraham Kuypers, Vázlatos visszatekintés a holland református egyház utóbbi két évszázados történetére..., Th. Szemle, 1988. XXXI. 98-100. ▪ J. Moltmann, A jelen kor szenvedései. Az egyház mártírjai, Th. Szemle, 1987. XXX: 237-239. ▪ Pákozdy L. M., A hetvenéves Niemöller Márton egy emberöltő a német protestáns egyháztörténete tükrében, Th. Szemle, 1961. IV. 328-335. ▪ Vályi Nagy E., A protestáns-római katolikus párbeszéd, Th. Szemle, 1971. XIV. 211-216.

HT VPPGW125- SZEMÉLYISÉG NORMÁL ÉS ELTÉRŐ ALAKULÁSA (A SZEMÉLYISÉG FEJLŐDÉSE ÉS FEJLESZTÉSE)				
Tantárgy felelőse: Dr. Gyimesi Júlia	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere: Szóbeli vizsga
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A fejlődéslélektani ismeretek alkalmazása a gyakorlatban, az iskolába kerüléstől, a kamaszkor végéig (a gyermekismeret, mint készség fejlesztése; kapcsolatteremtés a gyermekkel, szülővel és a pedagógussal). A tantárgy célja az elméleti órán bemutatott személyiségmodellekbe integrált személyiségfejlődésre vonatkozó ismeretek elmélyítése, különös tekintettel a pszichés fejlődés életkori és egyéni sajátosságaira (normál, problémás és patológiás fejlődésmenet összehasonlítása). Gyakorlati ismeretek nyújtása a készségek és képességek fejlődési folyamatairól, az eltérő fejlődésmenetek felismerése és iránymutatás a szükséges lépések megtételéhez.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
▪ A fejlődést befolyásoló biológiai és környezeti tényezők. ▪ Normál, problémás és patológiás fejlődésmenet a különböző életkorokban. ▪ Egyéni különbségek a személyiség fejlődésében. ▪ Egyes tanulók személyiségének, tudásának, képességeinek megismeréséhez szükséges módszerek, technikák. ▪ Életkori sajátosságok a nevelésben. ▪ Csoportjelenségek a gyermek és ifjúkorban. ▪ A pedagógus és a tanuló kapcsolata.				

HT VPPGW111 – ALTERNATÍV / INNOVATÍV ISKOLÁK				
Tantárgy felelőse: Dr. Bodonyi Edit	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A kurzus szeminárium, melynek elsődleges célja a tanár szakos hallgatók bevezetése a keresztyén pedagógia alapkérdéseibe; annak bemutatása, hogy a bibliai antropológiai alapján milyen nevelésfelfogás jött létre a reformáció idején, s ennek milyen intézményes kereteit alakították ki a mai történelmi egyházak. A tantárgy további célja, hogy gyakorlati tapasztalathoz juttassa a hallgatókat az egyházi iskolák működését, sajátos belső világát illetően, megismertesse velük a református közoktatás szervezeti felépítését, jogi szabályozását, helyét a közoktatás egészében. E mellett a kurzus keretében lehetőség nyílik arra, hogy a hallgatók reflektált módon újra fogalmazzák a kérdéssel kapcsolatos saját viszonyukat, és a bibliai antropológia alapján álló nevelésfelfogásról alkotott korábbi ismereteiket kibővítsék, elmélyítsék, és új elemeket illesszenek abba.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
▪ A bibliai emberkép és annak értelmezési lehetőségei – történeti és hermeneutikai szempont. ▪ A reformátori tanítások alapján értelmezett emberkép és az erre épülő nevelés legfontosabb jellemzői. ▪ A magyar protestáns nevelés mai intézményes gyakorlata. ▪ A Magyarországi Református Egyház Közoktatási Törvénye. ▪ A református iskolai nevelés tradíciói, sajátosságai. ▪ A keresztyén családi nevelés modellje. ▪ Katechézis – nevelés-oktatás gyülekezeti közösségben.				

HT VPPGW112 – HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK AZ ISKOLÁBAN				
Tantárgy felelőse: Dr. Bodonyi Edit	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A tantárgy célja, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek az iskolai sikertelenségek sorozata mögött húzódó tényezőkbe, és abba hogy mit tehetne együtt az oktatásügy és a szociális szféra a helyzet javítása érdekében. A hallgatók tanulják meg a kérdést komplex módon átlátni, a felmerülő problémákat összefüggéseiben megvizsgálni. Integráló pedagógusként képesek legyenek interaktívan több szinten kommunikálni, befolyásolni, aktivitásra serkenteni, katalizáló, segítő attitűddel különféle, a saját személyiségéhez illeszthető fejlesztési eljárásokat kiválasztani. Továbbá tudjon együtt gondolkodni, kooperatív munkát végezni a kollégákkal, szülőkkel és más szakemberekkel. A tantárgy oktatása során arra is törekszünk, hogy a hallgatók részletesebben megismerkedjenek a törvényi meghatározáson kívül eső sajátos nevelési igényű tanulókkal, azokkal akik sajátos bánásmódot igényelnek a tanórán és azon kívül is, úgy mint például: lassú tanulók, a tehetséges tanulók, a hátrányos helyzetű tanulók, a védelembe vett tanulók, a nehezen nevelhető különöc vagy deviáns tanulók.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
Témakörök				
▪ A tanulók közötti különbségekről és a különbségek természetéről. ▪ Az integráció, inklúzió. ▪ Integrációs stratégiák.				

- Hátrányos helyzetű gyermekek. - A sikeres integráció megvalósulásának fontos elemei, gyakorlati tapasztalatok. - Néhány sikeres hátránykezelési stratégia. - Hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulásának támogatása. - Veszélyeztetett gyerekek. - A fiatalkori bűnelkövetés kialakulásához vezető veszélyeztető tényezők, zavarok.
Évközi tanulmányi követelmények:
Aktív részvétel a foglalkozások 85%-án
Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
- Bábosik István – Torgyik Judit (szerk. 2009): Az iskola szocializációs funkciói. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest - Csányi Yvonne (2000): A speciális nevelési szükségletű gyermekek és fiatalok integrált nevelése, oktatása. In.: Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest - Torgyik Judit (2004): Hatékony iskola, együttműködő iskola. Új Pedagógiai Szemle, 10. sz. 32-40.
Ajánlott irodalom:
Veczkó József (2002): Gyermek- és ifjúságvédelem. APC – Stúdió, Gyula

HT VPPGW113 – SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK OKTATÁSA-NEVELÉSE				
Tantárgy felelőse: Dr. Székely Zsófia	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék az oktatás folyamatban jelentkező tanulási nehézségek és zavarok biológiai, társadalmi, környezeti és pszichológiai szempontú megközelítéseit, a tényezők kölcsönhatásának összefüggésében. Képessé válnak tanulási zavarok csoportosítására, a zavar kialakulásában szerepet játszó tényezők felismerésére és ezek alapján kompetens módon tudjanak dönteni a fejlesztésben szükséges külső segítő szakemberekről és módszerekről.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
▪ A tanulás sajátosságai különböző életkorokban, tanulási képességek. ▪ A tanulási zavarok kialakulásának elméletei a különböző pszichológiai irányzatok alapján. (Neurobiológiai, pszichodinamikus, fenomenológiai és szociális tanulási modell) Az agy működésének moduláris elmélete. ▪ A tanulási zavarok tünetei, kialakulásának organikus és lelki háttere. ▪ A kognitív fejlődés, az agyi funkciók érése, a képességstruktúra alakulása kisgyermek és iskolás korban. ▪ Diagnózisalkotás. Neuropszichológiai eljárások, képességvizsgálatok szerepe a differenciál-diagnosztikájában. ▪ A pszichés fejlődés kapcsolódó zavarai, a viselkedés és az érzelmi hangulati élet zavarai. (teljesítményszorongás, emocionális zavar, viselkedészavar) ▪ Kompenzációs lehetőségek az iskolában. Információ feldolgozó rutinok kialakítása. ▪ Terápiás lehetőségek és kompetenciák. ▪ Az oktatás folyamatban jelentkező tanulási nehézségek és zavarok biológiai, társadalmi, környezeti és pszichológiai szempontú megközelítése, a tényezők kölcsönhatásának összefüggésében. ▪ A tanulási zavarok csoportosítása, a zavar kialakulásában szerepet játszó tényezők megismerése. Az organikus háttér, az agyi funkciók működése és szerepe a tanulási képességekben. Az intelligencia és kognitív képességek kapcsolata, fejlődési dimenziók. ▪ A tanulási zavarok szerepe a magatartás és viselkedészavarok kialakulásában. A tanulási zavarok iskolai felismerésének és kezelésének lehetőségei. Kapcsolattartás a szülővel. ▪ A tanulási zavarok csoportosítása DSM-IV kategóriák.				

▪ Intelligencia és fejlődés kapcsolata. ▪ Szociális inadaptáció, devianciák gyermek- és serdülőkorban, a tanulási zavarok hátterén. ▪ A tanulási zavarok az iskolában, felismerés és fejlesztés. A gyermek és a szülő problémái, a pedagógus lehetősége a segítségnyújtásban.
Évközi tanulmányi követelmények:
▪ Részvétel, aktivitás
Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
▪ Csépe Valéria (2005): Kognitív fejlődés-neuropszichológia. Gondolat Kiadó, Budapest. ▪ F. Földi Rita – Tomasovszki László (2003): A Rey-féle Összetett Figura és Felismerési Próba neuropszichológiai alkalmazási lehetőségei. Ideggyógyászati Szemle 56 évf. 3–4. szám. ▪ F. Földi Rita (2004): Neuropszichológiai vizsgálatok jelentősége a tanulási és viselkedés-zavarok diagnosztikájában. Pszichológiai Szemle.
Ajánlott irodalom:
▪ F. Földi Rita (2004): Hiperaktivitás és tanulási zavarok. Comenius Bt, Pécs. ▪ Kulcsár Zsuzsanna (1993): Gyermekkori hiperaktivitás. Pszichológia 3–4. szám, Budapest. ▪ Marton–Dévényi Éva (1999): Alapozó terápiák. Fejlesztő pedagógia, Különszám. ▪ Torda Ágnes (1989, szerk.): Szemelvények a tanulási zavarok köréből. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

HT VPPGW114 – DEVIÁNS FIATALOK AZ OKTATÁSBAN				
Tantárgy felelőse: Dr. Székely Zsófia	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a deviáns fiatalok oktatásának sajátos feladatait, lehetőségeit és nehézségeit. Tapasztalatokat szerezzenek deviáns fiataloknak szervezett oktatási programok működéséről és pedagógiai sajátosságairól, megismerkedjenek a deviáns viselkedést magyarázó főbb elméletekkel, a totális intézmények működésével, a börtönpopuláció összetételével, valamint a reszocializációval (treatment) és a börtönben végzett pszichológiai tevékenység sajátosságaival. Emellett célja, hogy képessé tegye a hallgatókat arra, hogy pedagógusként képesek legyenek deviáns fiatalok oktatására és nevelésére.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
▪ A deviancia elméletei: szociológiai elméletek. A deviancia elméletei: biológiai, pszichológiai elméletek. ▪ A bűnözés társadalmi reprodukciója Magyarországon az utóbbi években. ▪ Az iskola, a pedagógus szerepe és felelőssége a bűnmegelőzésben, az erőszak kialakulásában és csökkentésében. ▪ A fogvatartott népeesség, különös tekintettel a fiatalokra és a fiatal felnőttekre. A börtönszocializáció, élet a börtönben. Nevelési-oktatási, pedagógiai-andragógiai munka a magyar büntetés-végrehajtásban. Alternatív büntetések. ▪ Beszélgetés letartóztatásból szabadult fiatalokkal (életutak, tapasztalatok megosztása, kérdésekre konkrét válaszok). ▪ Börtönlátogatás (Budapesti Fegyház és Börtön és/vagy Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet 3-as objektum); hospitálási lehetőség, beszélgetés fogvatartott fiatalokkal. ▪ Reszocializáció, rehabilitáció. Lehetőségek, problémák. A civilek szerepe a büntetés-végrehajtásban. Egyéb civil kontrollok. Pedagógiai, andragógiai sajátosságok. ▪ Az utógondozás; a folyamatos utógondozási modell. A pártfogó rendszer. Civil pártfogó rendszer mint szükséglet és hiányosság. ▪ A kriminológia és a bűnözővé válás folyamata. ▪ A börtönnel kapcsolatos tévhitek. ▪ A börtönpszichológia definíciója, helye a tudományok között. Tárgya, módszerei, kialakulásának története.				

- A totális rendszerek működése. A börtönpopuláció. A börtön filozófiai környezete. - A „Stanford Simulated Prison Experiment” (Zimbardo). - A treatment és a reszocializációs programok. A pszichopátia (PCL–R). - A fogvatartotti kategóriák (fiatalkorúak, nők).
Évközi tanulmányi követelmények:
Részvétel, aktivitás
Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
- György Júlia (1967): Az antiszociális személyiség. Medicina, Budapest. - Mészáros Mercedes (2002): Letartóztatásban lévő fiatal felnőttek reszocializációja. Börtönügyi Szemle, 4. szám
Ajánlott irodalom:
- Boross János – Csetneky László (2000): Börtönpszichológia. RTF jegyzet. Rejtjel Kiadó, Budapest. - Csáki Anikó (1996): A Belvárosi Tanoda működése a diákokkal készült interjúk alapján. BTA kézirat. Budapest. - Győrik Edit (1998): A segítő iskola. BTA kézirat. Budapest. - Kiss Géza: Pszichológiai alapismeretek. RTF jegyzet. - Módos Tamás (1998): Büntetés-végrehajtási nevelés. RTF jegyzet. Rejtjel Kiadó, Budapest. - Popper Péter (1970): A kriminális személyiségzavar kialakulása. Akadémiai Kiadó, Budapest.

HT VPPGW710 – KOLLÉGIUMI NEVELÉS				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A kurzus célja, hogy bevezesse a hallgatókat a nevelőtanári tevékenység fő feladatköreibe. Megismerjék a középiskolás korú fiatalok életproblémáit, kérdés-felvetési módjait és megoldási kísérleteit. Szerezzenek jártasságot mind a közösségi, mind az egyéni konfliktus-kezelési, valamint személyiségfejlesztő, ill. identitás-alakító módszerek és technikák alkalmazása terén. Képessé váljanak nevelési célok és lelkigondozói szempontok egyidejű érvényesítésére.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<i>Elsajátítandó készségek, kompetenciák:</i> ▪ A kollégiumi élet belső folyamatainak és dinamikájának megismerése, valamint a benne rejlő nevelési és lelkigondozói feladatok felfedezése ▪ Képesség a fiatalok közösséggé formálására a közösségépítés módszereinek elsajátítása által ▪ Problémaérzékenység a fiatalok életének jellegzetes belső és küldő konfliktusainak felismerésére és készség segítő kapcsolat felajánlására a megoldások keresésében.				
<i>A tantárgy programja:</i> 23. A protestáns kollégiumi nevelés hagyományai 24. A kollégiumi nevelés funkciói 25. A serdülő- és ifjúkor lelki sajátosságai 26. Közösségépítési feladatok és módszerek 27. Műhelymunka 28. Az egyéni lelkigondozás alkalmi 29. A segítő beszélgetés 30. Hospitálás 31. Etikai orientáció a kollégiumi nevelésben 32. A kollégiumi nevelés tevékenységrendszere 33. Műhelymunka				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				

Hospitálás, előadásokon való aktív részvétel
Kötelező irodalom:
▪ Ld. ajánlott irodalom
Ajánlott irodalom:
▪ Baacke, D., Die 13-18jährigen, München etc. 1976. ▪ Bajkó M., A magyarországi és az erdélyi protestáns kollégiumok 1777-1848 között, Debrecen, 1992. ▪ Benedek I., Kollégiumi neveléstan, Budapest, 1997. ▪ Erikson, E.H., Jugend und Krise, Frankfurt M. etc. 1981. ▪ Fend, H., Entwicklungspsychologie des Jugendalters, Opladen 2001. ▪ Gordon, Th., A tanári hatékonyság fejlesztése, Budapest, 1990. ▪ Lamesch, G., Schulseelsorge als soziales System, Stuttgart 2000. ▪ Rácz J., Ifjúsági szubkultúrák, intézmények, devianciák, Budapest, 1998. ▪ Rosta G.(szerk.), Ifjúság, értékrend, vallás, Budapest, 2003. ▪ Schweitzer, F., Die Suche nach eigenem Glauben, Gütersloh 1996. ▪ Simon I., A kollégiumi tanár, Budapest, 1993. ▪ Vikár Gy., Az ifjúkor válságai, Budapest, 1980.

HT VPPGW63 - VALLÁSPEDAGÓGIA				
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Siba Balázs	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere: Szóbeli vizsga
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A tantárgy vizsgálja a vallásosság jelentőségét az egyén és a társadalom életében, a vallásosság alakulásának életkori sajátosságait, valamint a vallási szocializáció hatásait. Rámutat a vallásosság fejlesztésének pedagógiai lehetőségeire, sorra veszi azokat a célokat és feladatokat, amelyeket a keresztyén nevelésnek be kell töltenie.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
27. Vallás és vallásosság 28. Vallás és hit 29. A vallásosság élettörténeti fejlődése I. 30. A vallásosság élettörténeti fejlődése II. 31. A vallástanár személye 32. Vezetői attitűdök 33. Az érett vallásosság ismérvei 34. Pedagógiai alapfogalmak valláspedagógiai megközelítésben I. 35. Pedagógiai alapfogalmak valláspedagógiai megközelítésben II. 36. A keresztyén nevelés feladatai 37. A keresztyén nevelés céljai 38. A valláspedagógia története 39. A valláspedagógia főbb koncepciói				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
▪ Boross G., Bevezetés a valláspedagógiába (jegyzet) ▪ Pálhegyi Ferenc, Pedagógiai kalauz, Budapest 1997. ▪ Németh Dávid, Hit és nevelés, Budapest, 2002.				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
▪ H. Schmidt, Leitfaden Religionspädagogik, Stuttgart 1991. ▪ G.R. Schmidt, Religionspädagogik, Göttingen 1993. ▪ Ch. Grethlein, Religionspädagogik, Berlin, New York 1998. ▪ J. Kunstmann, Religionspädagogik, Tübingen-Basel 2004.				

HT VPPGW116 – VALLÁSLÉLEKTAN				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:

HT VPPGW46 – VALLÁSDIDAKTIKA I. (SZAKMÓDSZERTAN)				
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Siba Balázs	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. habil. Siba Balázs	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere: Szóbeli vizsga, írásbeli beadvány
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A hit- és erkölcstan tantárgy oktatásának didaktikai kérdéseit tárgyalja. Áttekintést nyújt azokról a didaktikai elméletekről, amelyek a vallásdidaktikára leginkább hatottak. Megismerteti a vallásoktatás tantervi koncepcióival, bevezet a tanmenet készítésének feladatába és az óra-előkészítés mozzanataiba. Részletesen foglalkozik a különböző típusú tananyagok feldolgozásának elvi kérdéseivel és módszereivel.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
25. A vallásdidaktika feladata 26. Főbb didaktikai koncepciók I. 27. Főbb didaktikai koncepciók II. 28. A tantervkészítés alapelvei 29. Oktatási célok a vallástanításban 30. Az óra-előkészítés lépései 31. Az óra felépítése 32. A bibliatanítás didaktikai elvei 33. A bibliatanítás céljai 34. A bibliai tananyag oktatásának módszerei I. 35. A bibliai tananyag oktatásának módszerei II. 36. A bibliai tananyag oktatásának módszerei III.				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Házi dolgozat				
Kötelező irodalom:				
▪ K. Tamminen et al., Hogyan tanítsunk hittant, Bp. 1998 ▪ Bodó S., ifj. Fekete Károly, Katechetikai és valláspedagógiai szöveggyűjtemény, Debrecen, 1998. ▪ Németh Dávid/Kaszó Gyula (szerk.), Vallásdidaktikai szöveggyűjtemény, Budapest, 2000				
Ajánlott irodalom:				
▪ H. Lehnhard (Hg.), Arbeitsbuch Religionsunterricht, Gütersloh 1996 ▪ F. Weidmann (Hg.), Didaktik des Religionsunterrichts, Donauwörth, 1997 ▪ J. Frisch, Leitfaden Fachdidaktik Religion, Düsseldorf 1992 ▪ R. Lachmann – G. Adam – W. Ritter, Theologische Schlüsselbegriffe, Göttingen 1999 ▪ G. Hilger et al., Religionsdidaktik, München, 2001. ▪ Religionsdidaktik. Jahrbuch der Religionspädagogik, Bd. 18., Neukirchner-Vluyn, 2002. ▪ G. Adam/R. Lachmann (Hg.), Methodisches Kompendium für den Religionsunterricht 1.-2., Göttingen, 2002. ▪ Ch. Grethlein, Fachdidaktik Religion, Göttingen 2005.				

HT VPPGW47 – VALLÁSDIDAKTIKA II. (SZAKMÓDSZERTAN)				
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Siba Balázs	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója: Dr. habil. Siba Balázs	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere: Zh./Házi dolgozat
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A hit- és erkölcstan tantárgy oktatásának didaktikai kérdéseit tárgyalja. Áttekintést nyújt azokról a didaktikai elméletekről, amelyek a vallásdidaktikára leginkább hatottak. Megismerteti a vallásoktatás tantervi koncepcióival, bevezet a tanmenet készítésének feladatába és az óra-előkészítés mozzanataiba. Részletesen foglalkozik a különböző típusú tananyagok feldolgozásának elvi kérdéseivel és módszereivel. A vallásdidaktika II vallásdidaktika I. folytatásaként a hitvallásismereti, az etikai és az egyháztörténeti tananyag oktatásával didaktikai kérdések tárgyalása és leginkább használható módszerek bemutatása.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
13. A hitvallásismereti tananyag oktatásának didaktikája 14. A hitvallásismereti tananyag oktatásának módszertana 15. Az etikai tananyag oktatásának didaktikája 16. Az etikai tananyag oktatásának módszertana 17. Az egyháztörténeti tananyag oktatásának didaktikája 18. Az egyháztörténeti tananyag oktatásának módszertana				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Házi dolgozat, zárthelyi				
Kötelező irodalom:				
▪ K. Tamminen et al., Hogyan tanítsunk hittant, Bp. 1998 ▪ Bodó S., ifj. Fekete Károly, Katechetikai és valláspedagógiai szöveggyűjtemény, Debrecen, 1998. Németh Dávid/Kaszó Gyula (szerk.), Vallásdidaktikai szöveggyűjtemény, Budapest, 2000 ▪ G. Adam/F. Schweitzer (szerk.), Etikai oktatás az iskolában, Bp. 2005.				
Ajánlott irodalom:				
▪ Dobos L., Játék a hittanórán, Abaliget 2002. ▪ H. Lehnardt (Hg.), Arbeitsbuch Religionsunterricht, Gütersloh 1996 ▪ F. Weidmann (Hg.), Didaktik des Religionsunterrichts, Donauwörth, 1997 ▪ J. Frisch, Leitfaden Fachdidaktik Religion, Düsseldorf 1992 ▪ R. Lachmann – G. Adam – W. Ritter, Theologische Schlüsselbegriffe, Göttingen 1999 ▪ G. Hilger et al., Religionsdidaktik, München, 2001. ▪ Religionsdidaktik. Jahrbuch der Religionspädagogik, Bd. 18., Neukirchner-Vluyn, 2002. ▪ G. Adam/R. Lachmann (Hg.), Methodisches Kompendium für den Religionsunterricht 1-2., Göttingen, 2002.				

HT VPPGW128 – SZAKMÓDSZERTANI SZEMINÁRIUM (Tanítási és tanulási folyamatok elemzése)				
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Siba Balázs	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A szeminárium a szak módszertani ismeretek gyakorlati alkalmazását célozza. A hallgatók megismerik az egyháztörténeti, hitvallásismereti és etikai középiskolai vallásoktatási tankönyveket, tanári segédkönyveket, és segédanyagokat, hospitálás által saját tapasztalatokat szereznek, tanmenetet készítenek, gyakorolják az				

óratervezés lépéseit, adott tananyagok szaktudományos és didaktikai elemzését, valamint az óravázlat készítés módjait. Módszertani bemutató gyakorlatok keretében egymás munkájának reflektálása.
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>
<i>Elsajátítandó kompetenciák:</i> ▪ Képesség szakdidaktikai ismeretek önálló alkalmazása konkrét feladatok megoldásában ▪ Csoportos munkában együttműködési képesség, ▪ Saját erősségek és gyengeségek felismerése és szükséges korrekciója ▪ Egyén munkájának értékelése és segítése <i>A tantárgy programja:</i> 21. Tankönyvismeret 22. Tanári segédkönyvek használata 23. Hospitálás (megfigyelési feladatokkal) 24. Hospitálási megfigyelések kiértékelése 25. Szaktudományos elemző munka meghatározott tananyaghoz 26. Didaktikai analízis készítése 27. Módszertani gyakorlatok és reflexiójuk 28. Segédanyagok felkutatása és használata 29. Oktatási segédeszközök használata 30. Óravázlat készítése, bemutatása megbeszéléssel
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>
Házi dolgozat
<i>Kötelező irodalom:</i>
▪ 11. és 12. osztályos hittankönyvek és tanári segédkönyvek ▪ Egyháztörténeti, dogmatikai és etikai szakkönyvek ▪ Módszer- és ötletgyűjtemények ▪ Lexikonok

Szakdolgozati modul:

HT SPCSW01 – SZAKDOLGOZAT 1				
Tantárgy felelőse:	Féléves óraszám: L: 5	Kredit: 5	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:

Szakismereti szigorlatok:

HT DOERW01 – RENDSZERES TEOLÓGIAI SZIGORLAT (DOGMATIKA, DOGMATÖRTÉNET, FILOZÓFIATÖRTÉNET)				
Tantárgy felelőse: Dr. Békési Sándor	Féléves óraszám: L: 0	Kredit: 0	Előtanulmányi kötelezettség: DOERW14 DOERW17 FILRW32	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve:	Értékelés módja: Szigorlat
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:

HT BTHBW02 – BIBLIKUS SZIGORLAT 1 (ÓSZ. ÍRÁSMAGYARÁZAT, ÓSZ. BIBLIAI TEOLÓGIA)				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Zsengellér József Gyula	Féléves óraszám: L: 0	Kredit: 0	Előtanulmányi kötelezettség: ÓSZBW19 BTHBW57	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve:	Értékelés módja: Szigorlat
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:

HT BTHBW03 – BIBLIKUS SZIGORLAT 2 (ÚSZ. ÍRÁSMAGYARÁZAT, ÚSZ. BIBLIAI TEOLÓGIA)				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Zsengellér József Gyula	Féléves óraszám: L: 0	Kredit: 0	Előtanulmányi kötelezettség: ÚSZBW39 BTHBW58	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve:	Értékelés módja: Szigorlat
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:

HT VPPGW60 – GYAKORLÓ ISKOLAI GYAKORLAT (felső tagozat és középiskola)				
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Siba Balázs	Féléves óraszám: L: 10	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
Gyakorló iskolai gyakorlat , amely gyakorlatvezető tanár irányításával történik. A gyakorlat időtartama 60 óra, amely magában foglalja a hospitálást, az óramegbeszéléseket és legalább 15 óra önálló megtartását. Az utolsó óra a vizsgatanítás a vezetőtanár, a gyakorló iskola és a KRE HTK képviselőjének jelenlétében. A gyakorlatnak a Budapesti Lónyay utcai Református Gimnázium, a Nagykőrösi Arany János Ref. Gimnázium, és a Szentendrei Református Gimnázium, mint a KRE gyakorlóiskolái adnak helyet.				

HT VPPGW119 – VIZSGATANÍTÁS				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Németh Dávid	Féléves óraszám: L: 0	Kredit: 0	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Alapvizsga
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:

HT VPPGW77 – GYAKORLATKÍSÉRŐ SZEMINÁRIUM				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kocsev Miklós	Féléves óraszám: L: 5	Kredit: 1	Előtanulmányi kötelezettség: -----	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
A hallgatók a gyakorlaton szerzett tapasztalataikat hallgatótársaikkal együtt szakmai irányítás mellett dolgozzák fel. A gyakorlat konkrét helyzeteiben és feladataihoz kapcsolódva elemzik az óra-előkészítés folyamatát, benne az oktatási és nevelési célkitűzéseket, azok megvalósításával kapcsolatos didaktikai döntéseket és nevelési elképzeléseket, szándékokat. Vizsgálják továbbá a megvalósult óra folyamatait és eredményeit. A tervekkel való egybevetés után keresik a választ az eltérések, a sikertelenségek, a váratlan körülmények, fordulatok, elakadások, felmerült nevelési problémák okaira. Pedagógiailag értékeli saját reflexióit, probléma-érzékenységüket és megoldási elképzeléseiket.				

Portfólió:

HT VPPGW121 – PORTFÓLIÓ SZEMINÁRIUM				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kocsev Miklós	Féléves óraszám: L: 5	Kredit: 0	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: I.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
Tanulmányaik befejezésekor a tanár szakos hallgatóknak az egyetemi tanulmányaik idején készült elméleti munkáikat és az összefüggő tanítási gyakorlat során szerzett pedagógiai tapasztalataik dokumentációját kell összegyűjteniük, és ezekből a szakmai kompetenciájukat igazoló portfóliót kell összeállítaniuk. A kurzus keretében ennek a feladatnak az elvégzésére készítjük fel a hallgatókat. Mivel a portfólió egyik alapvető követelménye, hogy a hallgatók minden munkájukra valamint tanári kompetenciáikra is reflektáljanak, a kurzus egyik konkrét célja, hogy a reflektív gondolkodás gyakorlatába, annak alkalmazásába bevezesse a hallgatókat, amely a későbbi pályájuk során is alkalmassá teszi őket oktató-nevelő tevékenységük folyamatos önellenőrzésére és ezen alapuló fejlesztésére. Ennek a stratégiának az alkalmazásán túl a hallgatók a kurzus keretében további kutatás módszertani ismeretekre tesznek szert, amelyek a portfólió elkészítésekor tudnak használni. A szemináriumon a hallgatók a portfólió tematikájának kialakításában valamint egyéb tartalmi és módszertani kérdésekben is folyamatos segítséget kapnak.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
▪ A reflektív gondolkodás kialakítását elősegítő képességek, attitűdök fejlesztése: ▪ az önelemző képesség, ▪ a nyitott-rugalmas gondolkodás képessége, ▪ a szituációk több szempontú elemzésének képessége. ▪ A reflektív tanítás logikusan felépülő – komplex – rendszerének elemei ▪ A portfólió műfaji sajátosságai és a vele szemben támasztott követelmények. ▪ A tanári kompetenciák összekapcsolása a portfólió dokumentumaival. ▪ Az önreflexió a portfólió anyagaiban. ▪ A szakmai fejlődés bemutatása és szakmai célok megfogalmazása a kompetenciákkal összefüggésben.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
▪ Aktív részvétel a foglalkozások 85%-án				
<i>Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:</i>				
▪ Falus Iván - Kimmel Magdolna (2003): A portfólió. Oktatás-módszertani kiskönyvtár I. Gondolat Kiadói Kör, Budapest ▪ Falus Iván (2001a): Gondolkodás és cselekvés a pedagógus tevékenységében. In: Falus Iván – Báthory Zoltán (szerk.): Tanulmányok a neveléstudomány köréből. Osiris Kiadó, Budapest. 213-234. ▪ Szivák Judit (2003): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Gondolat kiadó, Budapest.				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
▪ Falus Iván (2001b): A gyakorlat pedagógiája. In: Golnhofer Erzsébet – Nahalka István (szerk.): A pedagógusok pedagógiája. Tankönyvkiadó, Budapest. 13-27.				

HT VPPGW90 – TANÁRI PORTFÓLIÓ				
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kocsev Miklós	Féléves óraszám: L: 0	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója:	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Alapvizsga
			Ajánlott félév: II.	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A tanári szakdolgozat egyik elemének, vagyis a portfóliónak a tanári mesterszak során végzett gyakorlati tevékenységek értékelésében kiemelkedő szerepe van. Lehetőséget teremt a hallgató szakmai fejlődésének megismerésére, és munkájának értékelésére. Elkészítése a képzési idő utolsó szemeszterében kötelező, értékelése a tanári záróvizsga részét képezi.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
A portfólió a hallgató kompetenciáit bemutató, illusztráló dokumentum, amely tükrözi az egyéni kompetenciafejlesztési terv alapján kialakuló, személyenként változó szakmai különbségeket. Azonos kritériumok alapján készülő, mégis egyedi dokumentumokat, önreflexiókat, speciális kompetenciákat megjelenítő anyagokat tartalmaz, különös tekintettel a tanári kompetenciák fejlődését bemutató dokumentumokra.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
A záróvizsgára a jelölt prezentációt készít, amelyet a záróvizsgán bemutat és megvéd. A prezentáció során a jelölt röviden bemutatja a portfólió és a kapcsolódó dolgozat legfontosabb elemeit, hogy a vizsgabizottság előtt bizonyosságot tegyen az elsajátított tanári kompetenciákról, ill. a megszerzett széleskörű szakmai és pedagógiai tudásáról. A prezentáció időtartama 8-10 perc, a tartalmi szempontok mellett az időkorlátok betartása, ill. formai (esztétikai és prezentációs-technikai) szempontok is az értékelés alapját képezik.				
A portfólió elbírálását a Tanárképző Központ és a szaktanszékek közösen végzik a hallgatók számára is ismert bírálati szempontrendszer alapján.				
A portfólió érdemjegyét az egyes bírálatok egész számra kerekített számtani átlaga adja. A portfólió érdemjegye a szakdolgozat érdemjegyének részét képezi; bemutatását és védését (a kapcsolódó dolgozat védésével együtt) a záróvizsga bizottság külön érdemjeggyel értékeli.				
<i>Ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:</i>				
▪ Bedő Andrea – Schlotter Judit (2008): Az interaktív tábla. Műszaki Kiadó, Budapest. ▪ Falus Iván - Kimmel Magdolna (2009): A portfólió. ELTE PPK, Neveléstudományi Intézet, Budapest. ▪ Falus Iván (2004, szerk.): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ▪ Ginnis, Paul (2007): Tanítási és tanulási receptkönyv. Alexandra, Budapest. ▪ Gordon Győri János (2004): Tehetségpedagógiai módszerek. Oktatás-módszertani Kiskönyvtár, VII. kötet. Gondolat Kiadó, Budapest. ▪ Kagan, Spencer (2001): Kooperatív tanulás. Ökonet, Budapest. ▪ M. Nádas Mária (2003): Projektoktatás. Oktatás-módszertani Kiskönyvtár, V. kötet. Gondolat Kiadó, Budapest. ▪ Petriné Feyér Judit (2004): A problémaközpontú csoportmunka. Oktatás-módszertani Kis-könyvtár, VI. kötet. Gondolat Kiadó, Budapest. ▪ Szivák Judit (2010): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Gényusz Könyvek 4. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége.				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				
▪ Petneki Katalin (2005): Portfólió a nyelvszakos tanárképzésben. ÚPSZ, 55.10.118.p.				